

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**ITINERARI[I] || ITALIAE || RERVMQ. ROMANARVM || LIBRI
TRES ||**

Schottus, Franciscus

Antverpiae, 1600

Bononia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70633)

BONONIA.

Patria est Hugonis Agathetæi, vulgò, Boncumpagno, eruditione, pietate, prudentia rerumque publicarum peritia præcipui viri: quem summæ virtutes, ingenij animique dotes eximia, per honorum gradus ad summi Pontificatus apicem euexere, dictusque est Gregorius XIII. qui annis XIII. religionis Christianæ nauem prudenter ac feliciter rexit, licet magnis tempestatum procellis sæpè laborantem.

Vrbs amplissima est, ædificiis publicis atque priuatis sumptuosa & permagnifica. Nam antiquitus in hanc urbem *Colonia Latina* à Romanis deducta fuit, M. Fulvio Nobiliore Cn. Manlio Vulsone consulibus, anno post Romam conditâ DLXIV. Nobilitata deinde bellis ciuilibus, cum non procul inde apud confluentes Rheni atque Labinij amnium in insula quadam exigua & secreta, tres Romanorum exercituum duces M. Antonius, M. Lepidus, & C. Octavius, conuenientes iunctis manibus coniurationem inierint, institutaque crudeli proscriptio, Imperium populi Romani inter se diuiserint. Creuit admodum structuris ac mœniorum ambitu posterioribus sæculis; quamuis hostium barbarorum incurfibus atque vi bellica sæpius destructa fuerit.

Extant vetusta Langebardorum ac vasta ædificia, turres quadratæ & spissæ, in summam altitudinem obeliscorum quasi forma euectæ; inter quas celsissima, quæ *Asinellorum* vulgò vocatur, & vicina Garisenda inclinata nonnihil; artène, an casu dubium est. Quidam architectum ingenij ostêtandi causa studiosè sic eam excitasse obliquè volunt. Alij terræmotu leui concussam fundamentis saluis nonnihil subsidisse iudicant.

In-

Inprimis ædem sacram Dominicanorum accedes, in qua marmoreum eximij operis sepulchrum D. Dominici, eiusdem caput sacrum tholo precioso inclusum. In sacrario sanctiore, seruatur vna ex spinis aculeatæ coronæ, qua Christi Seruatoris nostri caput cinctum fuit. Item biblia vetustissima ab Esdra propheta in albo corio descripta. Diuersis in locis templi insignium Iurisperitorum & oratorum plurima monumenta exstant, aliorumque, qui ingenij virtute scriptisque suis famam immortalem nacti esse videntur. Insignes picturæ præterea, & artificiosæ Diuorum statuæ, aliaque excellentium artificum opera, vt in templo, sic & in ipso monasterio spectantur, sed hinc insuper Bibliotheca, copiâ & varietate librorum omnis generis plena, paucis Europæ bibliothecis postponenda.

Perges ad alias ædes sacras, D. Stephani plurimis sanctorum reliquiis clarâ; D. Francisci, artificio constructam nobili: Item ad magnificum ac sumptuosum D. Perronij ex vario marmore sanum iuxta forum ac Palatium. Cui vicina est Academia schola publica, ædificium per amplum ante aliquot annos magnis impensis exstructum ex saxo quadrato, quod architectonica symmetria pulcherrimum est. Scalæ quibus ab ingressu primo scandunt ad interiora peristylia, quæ ambitu quadrato professionum vel artium diuersarum auditoria circumvestiunt, spaciosæ & commodæ, mira quadam elegantia detinent & afficiunt aduenas: nec minus peristylia, cum auditoriis concinnè pauimentata, portæ marmorum diuersorum pulchritudine conspicuæ; & cætera omnia, quæ palatia quæuis structuræ magnificentia & laxitate superare possunt.

Extra urbem in monte S. Michaëlis in silua nuncupatum

patum monasterium locupletissimum. visitur, nouis, & vetustis edificiis sumptuosissimū. cuius templum atque sacraria cuncta, marmorum nobilium omnis generis columnis, trabibus atque cælatura præclara renitent. Alaria reliquiis Diuū raris atque donariis preciosis augusta resplendent statuis, signis, tabulisque pictis artificio ad miraculum excellentibus. Sedilia & subsellia sacrificiū in lateribus templi disposita, ex secamentis & scandulis variorum lignorum studiosè commissa, picturam quandam elegantissimam repræsentant: vti castella, turres, arbores, animalia, campi, montes, ac regionum plagæ, nec non herbarum, ac florum minutæ suis coloribus vix penicillo possent à perito pictore diligentius exprimi: oculos animosque mirificè delectant monasterij ipsius sumptuosa & magnifica ædificia: In primis Bibliotheca librorum & tabularum omnis generis plena: nosomychus, quod *infirmarium*; & cænaculum commune, quod *refectorium* nunc appellant. Item conclauia & cetera omnia ad vnguem facta, suisque suppellectilibus apparatus: vt præteream hypetras, hortos & pomaria excoltissima: nec non fontes & piscinas Apennini riuis limpidissimis exundantes, & piscium saxatiliū copia scatentes. Hæc omnia visu pulcherrima. Sed in primis iuuabit ex eo monasterio veluti è specula contemplari non solum vrbis situm, fora, templa, vias, turres, ac ædificia cætera magna; verum etiam Gallia Cisalpina subiacentem amœnissimam planiciem summè laudatam à Polybio historiarum libro secundo, extentam Δ literæ Græcæ forma, quemadmodum eam Polybius triangularem depingit. Ostendit etenim sese à sinistris Apenninus, occidentem ac Sardoum mare versus excurrere. Hinc Alpiū iuga niuosa nubium specie à cælo de-

lo dependentia prospectantur, à fronte in septentrionem ac orientem: à dextris autem ad meridiem, nebulis obductum Adriaticum pelagus à longè videtur Alpes & Apenninum attingere, vbi Italiae latitudinem à tergo hic oblique transcurrit Senogalliam & Anconam usque. Hisce tribus limitibus decem milium (vt Polybius asserit) stadiorum conclusi Gallie Cisalpinæ campi regis fluuiorum Eridani amniumque plurium ramis, atque mæandris intersecti & irrigati, mirificum ex alto præbent spectaculum; nam Ferrariam, Mantuam, Imolam, Mirandulam, aliasque circumiacentes vrbes celebres multas prospicere hinc licet, quibus subiecti campi, tanquam rosis aut floribus pulchris sparsim distinguuntur, & ornantur.

FERRARIA

Resplendet, Padi ad ripam ab Oriente & meridie posita, pulchris & egregiis ædificiis, peramplis, & apertis plateis: quarum præcipuas Leonellus Marchio primùm coctis lateribus strauit. Magna pollet nunc temporis nobilium familiarum opulentia, atque ciuium locupletum frequentia; nec non celebris est gymnasio litterario publico disciplinarum omnium, à Friderico I. Imperatore Bononiensium in contumeliam instituto. Quamuis igitur non fumosis aut cariosis Troianorum, Græcorum, aut Romanorum imaginibus superbiat (nondum enim mille sunt anni, quòd primùm cingi muro cœperit, Imperatoris Mauricij auspiciis ab eius exarcho Smaragdo, vt Blondus & Volaterranus asserunt) tanta tamen in hunc usque diem incrementa, principum suorum cura sumpsit, tantisque ornamentis expolita est, vt inter principes Italiae ciuitates meritò non
postre-